

Forslag til folketingsbeslutning om en ny procedure i afgørelser om tvangsfjernelse af børn. (Beslutningsforslag nr. B 77).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL), Line Barfod (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Søren Søndergaard (EL) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod pesticidrester i fødevarer. (Beslutningsforslag nr. B 78).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL), Line Barfod (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Søren Søndergaard (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til trafikministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om udformningen af EU-regler vedrørende udlicitering eller udbud af små og mellemstore færgeruter?« (Forespørgsel nr. F 31).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forespørgsel nr. F 13:

Forespørgsel til kulturministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om regeringens holdning til bogens og bogbranchens situation i lyset af rapporten fra »Udvalget vedrørende det danske bogmarked« samt Konkurrencestyrelsens ønske om yderligere liberalisering af bogmarkedet?«

Af Ole Sohn (SF) og Aage Frandsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 10/10 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/10 2003).

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til tirsdag den 2. december 2003.

Kl. 10.05

Begrundelse

Ole Sohn (SF):

Da jeg den 3. oktober deltog i en konference i Dansk Design Center, fik jeg mig noget af en øjenåbner, tror jeg nok, det hedder på nudansk, da Konkurrencestyrelsen på trods af, at der sidder et overvågningsudvalg for bogbranchen, meddelte, at de agtede at indstille til Konkurrencerådet, at bogpriserne skulle gives fuldstændig fri pr. 1. januar. Det var deres indstilling.

Det undrer mig, for jeg kan ikke se, og det kunne Konkurrencestyrelsen heller ikke selv bekendtgøre, hvad det var, der havde ændret sig inden for de sidste 2 år, siden vi sidst diskuterede forholdet mellem bogen og kulturen. Men Konkurrencestyrelsen sagde under debatten, at det var muligt, at der også er andre hensyn, altså f.eks. kulturpolitiske hensyn, men det var jo ikke deres bord.

Det viser jo lidt om, at Konkurrencestyrelsen slet ikke er kapabel til at varetage bogbranchens interesser, netop fordi de ikke har forstået den sammenhæng, der er mellem bogen som en vare og også som et kulturpolitisk instrument. Den er en del af vores kulturgrundlag, og derfor er det utrolig vigtigt, at vi ikke betragter bogen som alle andre varer, men netop ser den i en kulturpolitisk sammenhæng.

Det er baggrunden for, at jeg har rejst forespørgslen, så vi forhåbentlig, og det er der meget, der tyder på, også med ministerens positive udmelding i går, kan få en debat, hvor vi i Folketinget tilkendegiver, hvordan vi ser bogen og kulturen i én sammenhæng. Det er også en forudsætning for, at bogen i et så lille sprogområde som Danmark kan eksistere, ikke bare i de kommende år, men også i kommende årtier og århundreder.

Besvarelse

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg tror ikke, at vi her i Folketinget er uenige om, at bogen både er en vare og et kulturgode. Som vare indgår den jo på et marked, og som kulturgode er den et medium for oplevelse, oplysning, dannelse og uddannelse, og selvfølgelig ikke mindst væsentlig for bevarelsen og udviklingen af det danske sprog.

Denne overordnede kulturpolitiske målsætning kan man uddybe i to punkter. Dels er det ønsket at sikre en bred distribution i alle dele af

landet, der giver alle adgang til at købe bøger, herunder i særdeleshed kvalitetslitteratur uanset geografisk/fysisk placering, dels at sikre et bredt sortiment med særlig henblik på at tilgode produktion og formidling af kvalitetslitteratur, herunder ikke mindst mere marginallitteratur i et lille sprogeområde som det danske.

Det er vigtigt at holde fast i de kulturpolitiske hensyn, men også at se dem i lyset af konkurrencepolitiske hensyn, hvor markedsmekanismerne selvfølgelig skal fungere så frit som muligt. Og umiddelbart kan et udstrakt bogsalg og en bred distribution af et bredt sortiment sagtens ses i et konkurrenceperspektiv.

Som konservativ kulturminister er det min holdning, at vi både skal søge balance og i bedste fald en synergi mellem det kulturpolitiske og det konkurrencepolitiske hensyn. Det centrale spørgsmål for mig er således, hvordan og med hvilke midler vi forsøger at sikre bogen på et marked, hvor der er konkurrence.

Vi skal undgå, at bogen overlever på grund af statsstøtte og forvredne markedsvilkår, men i stedet sikre, at den overlever og udvikler sig, fordi den dels er attraktiv for læserne som et kulturgode af høj kvalitet, dels som en vare, der kan konkurrere med andre kulturgoder bl.a. på pris. Det handler derfor om at vurdere, hvilke rammer der er med til at gøre bogen til et seriøst, attraktivt kulturgode, som er konkurrence-dygtigt på et marked.

Her må vi ikke glemme, at vi i Danmark har en omfattende støtte til litteraturen og bogen. Den går i 2003 lige fra regeringens Læse-lyst-kampagne rettet mod børn og unge, Forfatter-skolen, som regeringen har sikret for næste år med 2,6 mio. kr. på finansloven, ekstra 30 mio. kr. over 3 år til Kunstrådet til støtte til litterære projekter oven i rådets ordinære 10,9 mio. kr. til litterære formål, Statens Kunstfonds midler til litteratur, som er 9,4 mio. kr., livsvarige ydelser til forfatterne, som er 7,1 mio. kr. og så selvfølgelig ikke at forglemme de 135 mio. kr., vi bruger på biblioteksafgift, som er at regne som en aktiv kulturstøtte. Det er mere end i noget andet land i hele verden.

Kl. 10.10

Frem til 2001 havde vi et system med faste priser og boghandlereksklusivitet, et system, der kun var muligt i kraft af en dispensation fra konkurrence Lovgivningen, der var blevet givet i 1990. I dag har vi jo så hverken et fuldstændigt fastprissystem eller en helt fri prisfastsættelse.

I foråret 2000 besluttede Konkurrencerådet, at bogmarkedet skulle liberaliseres delvis i forsøgsperioden 2001-2003. Boghandlernes monopol på at sælge bøger blev ophævet, og de såkaldte samhandelsregler overgik fra obligatoriske fastprissystemer, der sikrede nyudgivne bøger en fast udsalgspris i udgivelsesåret, over det efterfølgende kalenderår til et system, hvor forlæggerne havde ret, men ikke pligt til at bestemme prisen på nyudgivne bøger. Denne ret har forlæggerne anvendt i stort omfang, så det i dag er ca. 75 pct. af bøger, der udgives med fast pris.

Alligevel skal man huske på, at det kun er godt 20 pct. af samtlige titler på bogmarkedet, der er med fast pris. Priserne på importerede bøger, på skolebøger, på bøger til biblioteker er eksempelvis frie. Så en stor del af markedet har altså frie priser.

Overvågningsudvalget afgav i efteråret sin anden rapport om situationen på bogmarkedet. Rapporten indeholder det mest omfattende statistiske materiale på området, som vi hidtil har set. Når vi ser på udviklingen de forgangne 3 år, er det på baggrund af de statistiske oplysninger, der kunne tilvejebringes, svært at se meget markante ændringer i bogmarkedet. Og det er vanskeligt at udpege årsagen til de udsving, der nu engang kan registreres.

Det kan dog med nogenlunde sikkerhed konkluderes, at den delvise liberalisering har skabt muligheder for alternative salgskanaler, der har sat sig på en 7-8 pct. af markedet. Men det kan ikke konkluderes, at den delvise liberalisering har skadet bogen eller undermineret de kulturpolitiske hensyn i forhold til bogmarkedet.

Både fortalene for en yderligere liberalisering og fortalene for, at den nuværende ordning skal fortsætte, har ofte kigget til udlandet for at vurdere konsekvenserne af den ene eller den anden ordning. Det er selvfølgelig både forståeligt og fornuftigt, at man vurderer de erfaringer, der er. Men der har altså hersket meget stor usikkerhed og tvivl om, hvilke konklusioner der kan overføres fra de forskellige lande, f.eks. England, som gik fra en fastprisordning til frie priser i 1995, og fra Sverige, der fik frie priser helt tilbage i 1970, men fra 2002 sænkede bogmønsen fra 25 pct. til 6 pct. og i øvrigt har et ret omfattende statsligt styrelsessystem på bogmarkedet.

Jeg har derfor frem til debatten i dag været i dialog med en del af branchens folk. Hertil kommer at overvågningsudvalget den 3. oktober holdt, jeg tror, det var hr. Ole Sohn, som nævnte

det, en konference, hvor bogmarkedets aktører og Konkurrencestyrelsen fremlagde deres synspunkter.

Jeg kan konstatere, at en stort set enig branche fra forfattere over forlag til boghandlere bakker op om den nuværende delvis liberaliserede ordning, mens konkurrencemyndighederne har advokeret for en yderligere liberalisering af prisdannelsen.

Branchen mener, at den nuværende ordning er den bedste, kommercielt og kulturpolitisk, mens konkurrencemyndighederne mener, at en fri prisfastsættelse vil fremme såvel kommercielle hensyn som kulturpolitiske. Altså to modsatrettede opfattelser af mekanismerne på bogmarkedet og ikke mindst to modsatrettede holdninger til, hvilke midler der sikrer de kulturpolitiske målsætninger for bogmarkedet.

Konkurrencestyrelsen peger med afsæt i erfaringerne fra England på fordelene ved frie priser. Hvis priserne gives fri, vil det efter styrelsens vurdering betyde, at priserne på bestsellere vil falde. Det kan lokke nye læsere til og fremme impuls køb fra nogle af de nye salgskanaler, der er opstået som følge af ophævelsen af boghandlermonopolet. Avancen pr. styk vil falde, men mere salg af disse titler kan betyde, at den samlede avance fastholdes eller måske stiger.

En ulempe ved de frie priser er så, at prisen på den smallere litteratur kan tænkes at stige ved frie priser. Det er dog styrelsens vurdering, at dette ikke nødvendigvis vil betyde, at salget af den type af litteratur vil falde, fordi prisfølsomheden for den type af litteratur ikke er særlig høj.

Men vi kan ikke med sikkerhed vide, om det vil gå sådan. Der er mange forskellige faktorer, som spiller ind, og som kan være med til at tegne et helt andet billede af virkeligheden.

For det første kan vi jo risikere, at der bliver udgivet og dermed solgt mindre af den relativt smalle, eksperimenterende og nyskabende litteratur, hvormed en del af eksistensgrundlaget for denne litteraturs skabere udtørres.

For det andet kan vi jo risikere, at flere boghandlere må lukke som følge af konkurrence fra nye udsalgssteder, som vi ikke kan regne med vil sikre et bredt sortiment af kvalitetslitteratur, en opgave, som boghandlerne traditionelt har påtaget sig at løse.

Kl. 10.15

En liberalisering med disse fordele og ulemper skal sættes over for den nuværende ordning, der naturligvis også har sine fordele og ulemper.

Nu er vi i den situation, at den 3-årige dispensationsperiode udløber ved udgangen af dette år, Konkurrencerådet skal tage stilling til en eventuel forlængelse af dispensationen her i december, og Konkurrencestyrelsens indstilling sendes i høring, inden den fremsendes til rådet. Vi kender ikke på nuværende tidspunkt Konkurrencestyrelsens indstilling, men jeg vil dog godt forklarhedens skyld redegøre for regeringens holdning på området.

Det er regeringens holdning, at den nuværende dispensation fra konkurrencelovgivningen udgør en liberalisering, der indtil videre har vist sig bæredygtig, både kommercielt og kulturpolitisk. Vi vil forlænge dispensationen frem til sommeren 2006, så vi kan få et bedre overblik over virkningerne af den nuværende liberalisering og mulige nye kulturpolitiske, bæredygtige liberaliseringspotentialer samt foretage sammenligninger med andre landes støtteordninger på bogmarkedet.

Jeg vil slå helt klart fast, at hvis Konkurrencerådet skulle beslutte sig for ikke at forlænge den nuværende dispensation, som vil åbne for en fuld liberalisering af bogmarkedet, er regeringen parat til at fremsætte lovforslag, der indebærer, at den nuværende retstilstand opretholdes frem til sommeren 2006. Regeringen vil derudover nedsætte et udvalg, der dels overtager det nuværende overvågningsudvalgs opgaver, dels skal søge efter nye liberaliseringspotentialer på bogmarkedet under hensyntagen til de kulturpolitiske principper og de eksisterende økonomiske rammer.

Målet er selvfølgelig at skabe den friest mulige markedssituation, altså at man også som boghandler og som forlag skal ud og konkurrere på markedet, ligesom alle andre brancher skal. Her er der bare en kulturpolitisk dimension, man skal have med i billedet, og det er den afvejning, vi skal prøve at foretage i den tænkepause, der nu kommer.

Med hjælp af udvalgets sonderinger og forslag håber jeg, at vi i sommeren 2006 kan finde frem til en farbar vej med meget mere konkurrence på bogmarkedet, men samtidig sikre et fundament under de kulturpolitiske prioriteringer, vi har, og som sikrer udgivelsen af forskellige typer dansk litteratur. Med til det hører, at vi vil bede udvalget om at hente oplysninger om eksisterende europæiske støtteordninger på bogmarkedet og sammenligne med danske forhold.

Vi hører alle sammen som aktører på den kulturpolitiske scene, hvad der sker i Sverige og Finland, specielt i Norge, i Tyskland, England og delvis også i Frankrig. Lad os nu få på bordet, hvilke støtteordninger man har, hvordan den eksisterende lovgivning fungerer i forhold her til, og hvad det har betydet over et længere tidsforløb. Det vil blive interessant at se, og så kan vi drage nogle konklusioner og få nogle erfaringer og forhåbentlig lære lidt af, hvad der er sket i andre lande.

Jeg mener, at vi har brug for mere tid til at tænke os om, før vi træffer et endeligt valg om, hvordan der skabes mere synergi mellem de kulturpolitiske og de konkurrencepolitiske hensyn. Vi skal prøve at holde balancen ved at holde tungen lige i munden og sikre mere marked, men altså også sikre fundamentet for en kulturpolitisk prioritering af dansk litteratur i vores lille sprogområde.

Forhandling

Ole Sohn (SF):

Jeg takker for ministerens besvarelse, som understreger rigtigheden af at afholde forespørgslen, så Folketinget kan det, der med en meget populær formulering i det danske sprog hedder udvise rettidig omhu. Det mener jeg faktisk at Folketinget er i gang med at gøre, når det gælder Konkurrencestyrelsen.

Hvis jeg skulle give Konkurrencestyrelsen et godt råd, ville det være, at den skulle bruge lidt mere tid på at sikre, at vi også fik en reel og fair konkurrence på områder, hvor den i dag i virkeligheden gør det stik modsatte. Hvis styrelsen koncentrerede sig om at sikre en fair konkurrence inden for mejeriområdet, bryggeriområdet og sukkerområdet, mener jeg, den ville have rigeligt at lave i de kommende mange, mange år, og så tror jeg, det ville være klogere, at man lod bogbranchen og Folketinget styre bogens situation her i landet.

Kl. 10.20

Ministeren siger, at der fra statens side gives mange penge til litteraturen i form af læselyst-kampagner, forfatterskole, Kulturrådet og biblioteksafgifterne, som ifølge ministeren oven i købet vistnok er verdens bedste. Det er også rigtigt alt sammen. Men omvendt er det staten, der tjener mest på bogen. Den er simpelt hen den største indtægtskilde set med finansministerens øjne. Jo flere penge man giver ud til litteraturen,

desto flere penge kommer der tilbage i statskassen, fordi vi også har verdens højeste moms, og det tror jeg ministeren glemte at sige. Når man skal lave sammenligning med andre lande, skal man altså gøre opmærksom på, at vi faktisk får meget mere ind, end vi giver ud.

Jeg tror, Forfatterforeningens formand, Knud Vilby, sagde på konferencen, at det er jo lidt unikt og måske lidt særpræget, at når Danmark skal sammenligne sig med andre lande på litteraturområdet, er man nødt til at ty til Ukraine for at finde et land, man kan sammenligne sig med, hvad angår høje bogmomser. Derfor mener jeg, man skal se tingene i en sammenhæng, og derfor er jeg glad for, at ministeren har imødekommet det forslag, som SF har talt for gennem nogen tid, nemlig at man skulle lave en komparativ undersøgelse, som det hedder på nudansk – altså en sammenlignelig undersøgelse – af både de nordiske og de øvrige europæiske ordninger, så man kan få et reelt grundlag for at se på, hvordan kan man kombinere den fair konkurrence, som selvfølgelig også skal være på bogområdet, med de kulturpolitiske hensyn, der nødvendigvis må tages.

Der er en uægtelig en forskel, når man sammenligner et sprogområde som det engelske med et så lille sprogområde som det danske. Vi har alt andet lige en langt større opgave rent sprogpolitisk og kulturpolitisk med at sikre, at der udkommer et bredt sortiment af litteratur, både inden for skønlitteraturen, faglitteraturen og børnelitteraturen, på originalt dansk sprog og ikke bare i form af oversættelser.

Det kræver imidlertid, at vi anskuer opgaven ud fra en kulturpolitisk vinkel, og derfor er jeg glad for, at bogbranchens aktører, både forlæggere, boghandlere og forfatterforeningerne, er indstillet på at give ministeren det råd at lade den nuværende ordning køre. Derfor kan jeg også tilkendegive her, at SF er enig i at lade den nuværende ordning køre, så man får mulighed for at undersøge tingene tilbundsgående og lave disse sammenligninger med de øvrige landes ordninger. SF har nemlig den opfattelse, at hvis vi skal se bogbranchens fremtid, er vi altså nødt til at se den i kulturpolitisk sammenhæng.

Det er glædeligt at konstatere, at nogle af de lande, som tidligere har givet priserne fri, faktisk har erkendt, at man ikke kan drive en fri konkurrencepolitik på bogområdet på en sådan måde, at man også tilgodeser de kulturpolitiske hensyn, medmindre man pumper utrolige midler ind fra statens side. I Sverige bruger man 130

mio. kr. til bogproduktionsstøtte – 130 mio. kr.! Det svarer til, at vi skulle bede finansministeren om 100 mio. kr., hvis vi frigav priserne, sådan som Konkurrencestyrelsen ønsker, og det erkender Konkurrencestyrelsen også, når de siger, at det er muligt, at der skal gives støtte fra anden side. Men det er jo helt vanvittigt, når vi har en meget billig form at regulere det danske bogmarked på.

Derfor er jeg glad for, at vi nu kan køre videre i en periode, at vi får branchens aktører med ind i det videre arbejde, og at vi også får hentet erfaringer fra udlandet. Så er jeg sikker på, at forespørgslen og ministerens tilkendegivelse vil vise sig at være et udtryk for rettidig omhu.

Skulle Konkurrencerådet ikke helt forstå, hvad det er, Folketinget har i gang, er jeg ret glad for, at ministeren også understregede, at regeringen er indstillet på om nødvendigt at fremsætte lovforslag. Jeg mener, at det er et signal til Konkurrencerådet, som gør, at vi kan få ro på bogområdet, så vi også i de kommende år kan få et bredt sortiment af både bestsellere og litteratur, som kun henvender sig til en smal kreds. Det har det danske sprogområde glæde af.

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til SF for at have stillet denne forespørgsel. Det er nemlig vigtigt, at vi her i Folketinget gør os klart, hvor vi vil hen på kulturområdet, i dette tilfælde bogområdet. Jeg vil også takke ministeren for besvarelsen af forespørgslen.

Denne forespørgsel drejer sig om, hvordan vi bedst sikrer, at der fortsat vil være en mangfoldighed af bøger på det danske bogmarked. Det drejer sig om, hvordan vi kulturpolitisk vil gribe sagen an, det drejer sig om bestsellere, og det drejer sig om bøger, som kun har et mindre publikum. Her er spørgsmålet, om vi stimulerer bogmarkedet mest ved at give priserne helt fri, eller om vi i en periode fortsætter med den løsning, som har fungeret i 3 år, hvor vi kombinerer de faste priser med den vedtagne liberalisering.

Kl. 10.25

Vi deler ministerens synspunkter, som de kom frem i hans tale, og vi støtter derfor, at den nuværende dispensationsperiode forlænges frem til sommeren 2006. Vi har umiddelbart ingen ønsker om at give priserne helt fri med den ene hånd og øge statens støtte med den anden. Det ville jo netop være konsekvensen af forhastet liberalisering af bogmarkedet her og nu.

Vi ønsker en gennemtænkt løsning, som har perspektiver, og som vil vise sig at være holdbar på længere sigt. Vi vil sikre en holdbar kulturpolitisk løsning på bogområdet. En gennemtænkt løsning får man imidlertid som bekendt kun ved, at man undersøger sagen grundigt, ikke blot i relation til situationen i Danmark, men også med eksempler fra udlandet. Vi kan lære af de lande, som har taget initiativer på området, men samtidig må vi have de særlige danske vilkår in mente. Danmark er et meget lille sprogområde, og det er meget småt med eksportmulighederne. Danmark har en moms på 25 pct. på bogmarkedet, og de bøger, som kun kommer i små oplag, vil derfor have svært ved at klare sig, hvis vi bare giver priserne fri.

Der er nogle, som ytrer, at liberal politik og her liberal kulturpolitik må være ensbetydende med en helt fri prisdannelse og -fastsættelse. Det mener jeg er helt forkert, hvis det samtidig betyder, at man på den måde knægter muligheden for mangfoldighed på bogområdet, fordi forlagene ikke får råd til at trykke bøger, som ikke har det helt store publikum. Det ville være et stort tab for dansk kultur, og det har vi ikke råd til. De danske bøger er nemlig ikke bare et produkt, man går hen og køber, ligesom man køber andre varer i supermarkedet. Bøger er vigtige sprog- og kulturbærere, og det må vi ikke på nogen måde ændre ved eller gribe ind i. Vi må sikre, at udbuddet af bøger fortsat er så mangfoldigt som overhovedet muligt.

Det er derfor vigtigt, som ministeren sagde i sin tale, at vi sørger for, at der er en balance mellem det kulturpolitiske og det konkurrencepolitiske hensyn. Det er netop det, som er det centrale spørgsmål i denne sag, og spørgsmålet er så, hvordan vi sikrer, at bogen overlever og udvikler sig og fortsætter med at være attraktiv for læserne som et kulturgode af høj kvalitet, men også som en vare, der kan konkurrere med andre kulturgoder.

Vi tror på linje med ministeren, at ved at give bogmarkedet ro i en periode ved at lade den nuværende ordning fortsætte, samtidig med at der nedsættes et udvalg, som skal overtage det nuværende overvågningsudvalgs opgaver med bl.a. at undersøge nye muligheder for at liberalisere yderligere på bogmarkedet, giver vi bogen den bedst mulige kulturpolitiske støtte. Når vi samtidig får indhentet erfaringer fra andre lande, vil vi være godt rustet til at vurdere situationen på et solidt grundlag, når alle disse oplysninger foreligger.

Jeg skal derfor på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, SF, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Kristendemokraterne, altså alle partier i Folketinget, fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ser bogmarkedet i en kulturpolitisk og kulturhistorisk sammenhæng og konstaterer, at der på nuværende tidspunkt ikke er et kulturpolitisk sikkert grundlag for en yderligere liberalisering på bogmarkedet.

Folketinget konstaterer med tilfredshed, at regeringen er indstillet på at forlænge den nuværende retstilstand på bogmarkedet til sommeren 2006, og at regeringen vil nedsætte et udvalg for bogmarkedet, hvori der bl.a. indgår repræsentanter fra Forlæggerforeningen, Boghandlerforeningen, forfatterforeningerne^{*)} og konkurrencemyndighederne samt udlandet, der dels skal overtage det nuværende overvågningsudvalgs opgaver, dels skal afsøge eventuelle nye liberaliseringspotentialer på bogmarkedet og endelig skal indhente oplysninger om eksisterende nordiske og europæiske støtteordninger på bogmarkedet og sammenligne med danske forhold. Folketinget opfordrer kulturministeren til at orientere Folketinget om resultatet af udvalgets arbejde i sommeren 2006.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 29).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 10.30

Poul Qvist Jørgensen (S):

Med den udvikling, der har været her i de senere dage, vil jeg godt starte med at takke hr. Ole Sohn for at have sørget for, at vi får denne debat. Jeg må indrømme, at lige da jeg så forespørgslen første gang, var jeg en anelse betænkelig, men det har ændret sig siden, som så meget kan gøre.

Vi har i mange år haft den såkaldte fastpris. Oprindeligt var formen, at man kunne være sikker på, at prisen for en bog var den samme, hvad enten man købte den i København eller

Skagen. Man var også sikker på, at den holdt prisen i en rimelig tid. Prisen blev fastsat efter aftaler om et honorar, som forfatterne altid synes var for lavt, og med en avance, der medførte, at boghandlerne syntes, at de tjente for lidt og ofte var tvunget til at sælge andet end netop bøger.

Dette fastprissystem havde faktisk sine fordele. En iøjnefaldende var, at det var stærkt medvirkende til, at der bestod og vel i nogen grad består et rimeligt net af seriøst arbejdende boghandlere rundt i landet, og at en del forlag kunne og kan eksistere – måske endda tjene penge, måske endda løbe en risiko ved at udgive en såkaldt smal bog: en lyriksamling, en oversættelse af en endnu ukendt udenlandsk forfatter osv.

Fra forskellig side og med henvisning til andre lande har der været rejst tvivl om berettigelsen af, at en enkelt branche kunne bevare den favorable ordning, der bl.a. medførte, at f.eks. supermarkeder og tankstationer og for så vidt også bibliotekerne ikke kunne sælge bøger og i hvert fald ikke til den pris, de nu havde lyst til at tage for en given bog. Der er gennem årene sket en lempelse i fastprissystemet. Andre end de anerkendte boghandlere kan nu sælge bøger osv.

For at følge udviklingen blev der nedsat et udvalg. I daglig tale bliver det vist kaldt vagthundeudvalget. Det har desværre ikke kunnet få lov til at tilendebringe sit arbejde, før det hjem søgtes af spørgsmålstegn ved betimeligheden i at fastholde det liberaliserede fastprissystem. Og der blev allerede i august sat gang i diskussionen. Man hævdede fra Konkurrencestyrelsens side, at fastprissystemet i sin nu kendte form burde bringes til ophør.

På den allerede flere gange omtalte konference i oktober var det også mit klare indtryk, at der er en udbredt utilfredshed med, at Konkurrencestyrelsen har taget stilling og offentliggjort denne, inden udvalget har tilendebragt sit arbejde og aftaleperioden er udløbet.

Det var også mit indtryk, at de vældige ændringer, der er i indkøbsmønsteret, i og med at andre end boghandlere kunne sælge de bøger, de havde lyst til, ofte til dumpingpriser, ikke medførte det store negative skred i bogsalget. Ret beset er der vel sket en stigning i bogsalget.

Jeg har også det indtryk, at der, som også hr. Ole Sohn gav udtryk for, er ønske om at fremskaffe et mere nuanceret statistisk grundlag. Og på den baggrund ville det klart være at foretrække, at vi får en forlængelse af den nugæld-

*) Som det fremgår af Eyvind Vesselbos korte bemærkning på side 2279, stod der oprindeligt »Forfatterforeningen«

dende ordning. Det er vi Socialdemokrater enige i.

Såfremt vi turde stole på, at der inden for en ganske kort tid kunne etableres en ny ordning, hvor vi i en større udstrækning end nu kunne støtte udgivelsen og frembringelsen af bøger med større vægt på den kulturelle, den sproglige og den kunstneriske side – kort sagt mere kvalitet – er vi med. Men vi tror ikke rigtig på, at den nuværende regering vil kunne kreere en sådan løsning endstige skaffe de nødvendige midler.

Jeg skal så også for en fuldstændigheds skyld sige, at jeg tror ikke på en direkte kopiering af hverken et norsk eller et svensk system. Det skal gennemarbejdes ganske meget.

Vi vil derfor konkluderende foreslå, at fastprissystemet i sin nuværende form fortsættes. Vi er meget godt tilfredse med at kunne være med til det forslag til vedtagelse, der lægger op til dette. Vi er også meget godt tilfredse med, at der bliver en rimelig tid, nemlig ca. 2½ år. Alt i alt vil jeg godt sige tak på bogens vegne, på bogaktørernes vegne, for at vi har fået dette forslag til en løsning på et lidt vanskeligt problem.

Kl. 10.35

Må jeg så slutte med at sige, at jeg har nu tre gange hørt folk sige »bogmoms«, tre forskellige medlemmer af Folketinget, herunder en minister. Vi har altså en ikkedifferentieret moms, og vi har en moms, der er sammenlignelig på bøger. Så det er lidt urimeligt at snakke om bogmoms. Det giver en skæv vinkel på tingene. Der er tre-fire undtagelser fra den generelle moms, men det er altså ikke lige bogmomsen.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg skal lige for en god ordens skyld sige, at i det forslag til vedtagelse, som jeg læste op før, har der indsnegnet sig en lille fejl. Der manglede et par bogstaver. Det var det udvalg, der skulle nedsættes for bogmarkedet, hvori der skulle indgå repræsentanter for Forlæggerforeningen, Boghandlerforeningen og forfatterforeningerne plus konkurrencemyndighederne samt udlandet. Det er mere for at gøre det klart, at det er forfatterforeningerne.

Formanden:

Jeg skønner, at den tilføjelse er så beskeden, at vi kan tage den med, uden at vi skal til at ændre på forslaget til vedtagelse.

Louise Frevert (DF):

I Dansk Folkeparti forstår vi godt, hvorfor SF har stillet dette relevante spørgsmål til regeringen, specielt set i lyset af, at Konkurrencestyrelsen skal ind og revurdere den nuværende ordning med hensyn til bogpriser. I Dansk Folkeparti er vi da også bekymrede, hvis vi skal til at gå en gal udvikling i møde.

Dansk Folkeparti bryder sig hverken om centralisme eller monopoler. Derfor mener vi, at den liberalisering af bogmarkedet, der skete i april 2000, hvor Konkurrencerådet besluttede, at tilladelsen til, at danske forlag fortsat må sætte faste priser på danske bøger i udgivesåret samt efterfølgende kalenderår, kunne opretholdes, var en rimelig idé – dog med visse indskrænkninger, så det ikke var en fuldstændig frigivelse af priserne.

Indskrænkningen blev, at forlagene ikke længere skulle være forpligtet til at sætte faste priser, men forpligtelsen erstattedes af en ret til det. Det vil sige, at i den dispensation, som der allerede er givet, er der mulighed for at have den frihed, som man har efterlyst.

Dansk Folkeparti mener, at en liberalisering af bogpriserne i Danmark på længere sigt vil være givtig for bogen, ikke alene ud fra en kulturpolitisk betragtning, men også ud fra en kulturhistorisk betragtning. Dansk er et lille, begrænset sprog ligesom norsk og svensk, og man har jo set, hvordan det er gået i Sverige, da man fjernede bogmomsen og satte den til 6 pct. og liberaliserede priserne. Der må man nu give et tilskud på 85 mio. kr. til boghandlerne, for at de overhovedet kan overleve.

Dette er jo fuldstændig uhørt, da man naturligvis ikke skal gå ind og blande sig unødigt i de markedsmaessige mekanismer og give visse dele af erhvervslivet penge og ikke andre, når der vil være grupper, som via regelsæt i princippet vil kunne klare sig selv, som det jo er tilfældet på nuværende tidspunkt.

De eneste, der egentlig opponerer imod den nuværende dispensation, er selvfølgelig de store koncerner, og her er det vigtigt, at vi holder hånden over vores kulturskat, hvor det bærende element er vores sprog, og forlænger den nuværende ordning, indtil man har fundet en løsning, så vi ikke ser private erhvervsdrivende gå ned med flaget.

Det danske sprog er udsat for en massiv påvirkning udefra i disse tider, og derfor skal der satses på, at der bliver udgivet bøger på dansk. Allerede på nuværende tidspunkt er status, at

ud af seks købte og læste bøger er en på engelsk, samtidig med at en fjerdedel af alle bøger i Danmark, inklusive fagbøger, er trykt på engelsk. Det vil sige, at 25 pct. af de købte bøger er på engelsk. Nu er det jo ikke et område, hvor vi som politikere decideret kan gå ind og lovgive, men vi kan trods alt gå ind og henstille og præge den fremtidige udvikling.

Fri konkurrence er et godt princip, men man må være klar over, at inden for visse brancher er det ikke helt rosenrødt. Der vil jeg vove at påstå, at det lige præcis er i en branche som denne, at en liberalisering vil være givtig på længere sigt, når alle aspekter er undersøgt.

Jeg mener, at det kan siges ganske simpelt: Hvis man lige nu liberaliserer bogpriserne i Danmark, vil kvaliteten og mangfoldigheden inden for dansk litteratur forsvinde fra dag et. Der vil være en ublu konkurrence mellem supermarkeds kæder, kiosker og boghandlere, hvor vi vil se en stribe af boghandlere lukke, fordi de ikke kan klare konkurrencen.

Man kan mene, at vi fra politisk hold ikke skal gå ind og blande os i den form for private markedsmekanismer i samfundet, men det, der har været hensigten, er, at vi skulle opretholde det udbyggede netværk af boghandlere, som vi har på nuværende tidspunkt, som har et stort bogsortiment, også ude i de tyndt befolkede områder af landet.

Kl. 10.40

Der skal være en fri mulighed for, at alle kan købe de bøger, som de ønsker, til en favorabel pris. Derfor vil jeg her til sidst pointere, at der skal findes en løsning, der på sigt giver alle borgere mulighed for at købe billige bøger, for vi skal se bogkøb fra forbrugers side. Det skal ikke være sådan, at bøger kun kan købes af velstillede borgere. Bøger skal være for alle, og derfor skal der på længere sigt findes en løsning.

Carina Christensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi meget enige med regeringen i, at der på nuværende tidspunkt ikke er et kulturpolitisk sikkert grundlag for en yderligere liberalisering af bogmarkedet.

Vi mener ikke, at der efter 2 år er skabt tilstrækkeligt overblik over virkningerne af den nuværende liberalisering og nye kulturpolitiske holdbare liberaliseringer. Vi savner også som de andre ordførere en bedre sammenligning med andre landes støtteordninger på bogmarkedet. Her og nu finder vi det derfor også mest fornuftigt at forlænge den nuværende retstilstand på

bogmarkedet i 2½ år og samtidig nedsætte et nyt udvalg for bogmarkedet, der skal arbejde frem til sommeren 2006.

Som mange forbrugere ser vi også gerne, at prisen på bøger kommer ned. I dag er der alt for mange danskere, der hverken læser eller køber bøger, og prisen er formentlig en af de medvirkende årsager. Vi er derfor også skuffede over efter 2 år at måtte konstatere, at op mod 80 pct. af alle nyudgivelser stadig kommer ud med fast pris. Vi havde sådan set håbet, at det tal så bedre ud.

Til gengæld glæder vi os over, at mange bøger er blevet langt mere tilgængelige. I dag tegner supermarkeder og kiosker sig for ca. 7 pct. af bogsalget. Heldigvis er dette ikke gået urimelig hårdt ud over landets boghandlere, for det er nemlig vigtigt, at vi bevarer de traditionelle boghandlere, således at folk stadig kan købe en bog under kyndig og faglig vejledning. Men vi ser positivt på, at det nye bogudvalg vil gå i gang med at afsøge nye liberaliseringspotentialer på bogmarkedet.

Det er på ingen måde en nem opgave, vi står over for. Samtidig med en eventuel yderligere liberalisering må og skal vi nemlig sikre optimale muligheder for udgivelsen af dansk litteratur, herunder jo ikke mindst den smalle litteratur. For os i Det Konservative Folkeparti vejer dette hensyn lige så tungt som det første. Det er helt afgørende for os, og det er den svære balance, vi skal have fundet. Vi ser derfor meget frem til at få forelagt resultatet af udvalgets arbejde i sommeren 2006.

På bogmessen i Forum i sidste weekend mødte mere end 27.000 danskere op for at møde deres yndlingsforfatter, høre oplæsning og bladde i de mange nye bøger. Også julehandelen er i fuld gang, og vi ved, at mange vil vælge bogen som julegave. Bogen betyder heldigvis utrolig meget for rigtig mange mennesker. Derfor er det også vigtigt, at vi nu bruger den nødvendige tid til at finde et godt resultat, når det handler om, hvad bogen skal koste, og hvordan dens pris skal fastsættes.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det skal jo være i spørgende form: Er fru Carina Christensen ikke enig i, at hvis vi ikke havde julemåneden, så det skidt ud for boghandlerne og dermed for hele fødekæden?

Det, der egentlig er hovedspørgsmålet, og som jeg bare synes skal siges herfra, er: Er fru

Carina Christensen ikke enig med mig i, at lige præcis det forhold, at hvis en bog repræsenterer en vis pris, har vi den kæmpefordel, at den bog, man i sidste øjeblik køber nede ved boghandleren og får sendt til moster Anne oppe i Skagen, kan moster Anne, hvis hun ikke bryder sig om den, uden videre gå ned til boghandleren og få byttet, og at denne gode ordning selvfølgelig også har en eller anden form for en pris?

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jo, det synes jeg sådan set er meget smart. Jeg er ikke sikker på, at jeg helt forstår spørgsmålet, men jeg synes sådan set, det er meget smart, at priserne er rimelig ens, og at man kan få dem byttet. Men på andre områder har vi jo frie priser, og det kan alligevel godt lade sig gøre at bytte en ting, så jeg ser ikke det helt store problem i det.

Naser Khader (RV):

Det Radikale Venstre takker også SF for forespørgslen.

Diskussionen om bogbranchens situation centerterer sig om den gældende særordning for forlæggerne, der giver dem mulighed for at fastsætte priserne på udsalg af nyudgivne bøger i en given periode. Spørgsmålet er, om denne særordning skal ophæves nu, og om der er brug for yderligere liberalisering på nuværende tidspunkt.

Kl. 10.45

Det Radikale Venstre er som udgangspunkt et liberalt parti, men vi mener ikke, at alt bør foregå på markedspræmissen, heller ikke det danske bogmarked, og derfor mener vi, at den nuværende ordning skal forlænges. De frie markeds kræfter er efter Det Radikale Venstres opfattelse ikke altid velegnede til at varetage kulturens interesser.

En liberalisering af bogmarkedet vil true det vigtige vækstflag. Det er her, nyskabelserne inden for kunst- og kulturlivet opstår, og det er her, de nye talenter folder sig ud. Vækstflag sælger ikke store oplag og slet ikke i et lille sprogområde som det danske. Alligevel er den lille litteratur en investering værd set i et kulturpolitisk perspektiv.

På lang sigt betaler det sig at investere i både kvalitet og bredde, og fastholder man den nuværende ordning, styrker man også den lille litteratur gennem et bredt udbud af titler. Den lille danske litteratur kan ikke overleve på

markeds kræfternes vilkår alene, og chancerne forbedres ikke af den stigende internationalisering af kulturlivet og underholdningsindustrien. Allerede i dag er 25 pct. af alle solgte bøger i Danmark på fremmedsprog.

Samtidig medfører de faste priser, at boghandlerne også skal lagerføre mindre sælgende, små titler og derved bevare et rigt, varieret udbud i butikken, og det samme gælder for forlagene. Her giver den faste pris også mulighed for at turde satse på den smallere kvalitetslitteratur. Oplagene er små på grund af det lille sprogområde, og uden bestsellere med relativt høje priser til at sponsere de små udgivelser hænger økonomien ikke sammen.

Sammenfattende vil en liberalisering af bogmarkedet gøre bøger med store oplag billigere og bøger med små oplag dyrere. Endvidere vil der blive udgivet betydeligt færre titler, herunder færre debutanter og færre smallere genrer.

Erfaringer fra udlandet, bl.a. Sverige, England, Tyskland og Frankrig, hvor man har forsøgt sig med frie bogpriser, er blandede, og det kan være svært at drage paralleller til Danmark, bl.a. på grund af størrelsen af markedet. I Frankrig og Tyskland har man imidlertid genindført faste bogpriser, fordi de frie priser medførte omfattende lukninger af boghandler, og i Sverige fungerer ordningen kun kombineret med omfattende statsstøtte og særlige momsregler.

Radikal kulturpolitik har litterær kvalitet og bredde som mål, og det er et mål, som bliver indfriet af den gældende ordning i bogbranchen. Dette udelukker dog ikke, at vi er åbne over for justeringer af den nuværende ordning eller yderligere liberaliseringer i fremtiden, hvis det er kulturpolitisk forsvarligt, og bl.a. derfor er vi med i den fælles vedtagelse, hvor alle partier er enige om at forlænge ordningen til 2006.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det er bestemt ikke, fordi jeg er interesseret i at forlænge en fredag, som i øvrigt kan blive lang nok, men jeg har nu hørt to ordførere, senest hr. Naser Khader, give udtryk for en eller anden form for betænkelighed over, at der er relativt mange danskere, der læser udenlandsk eller fremmedsproget litteratur.

Det leder mig frem til – tidligere var fru Louise Frevert inde på det samme – om ikke hr. Naser Khader kan være enig i, at noget af det, man kunne overveje at få undersøgt i den periode, vi

nu får, er læservaner: Hvad er det, man efter-spørger, når man læser udenlandsk litteratur?

Jeg tror ikke, det kun skyldes, at den engelsk-sprogede bog, som er udgivet i England, er be-lagt med en anden moms, eller at man kan købe den billigere i Sverige, fordi de har en anden moms. Jeg tror faktisk, man gør det, fordi man har brug for det, og at nogle ligefrem bruger det som et led i deres sproglige dannelse. Jeg siger det bare, for at det ikke skal komme til at lyde så negativt, at vi også læser engelsksprogede bøger.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

De 25 pct. er ikke kun engelske, det er også tyske og franske, altså udenlandske bøger i almindelighed.

Kl. 10.50

Jeg har ikke nogen betænkeligheder ved det, det er bare en konstatering, og jeg synes, det vil være udmærket at undersøge læservanerne, som vi også diskuterede for nogle måneder siden i forbindelse med forespørgslen om sprogpolitik. Dengang var problemet ikke engelsk i det danske sprog, men engelsk i Danmark, og det er det, man kan være betænkelig ved.

Søren Søndergaard (EL):

Bogen er jo blevet erklæret død med jævne mellemrum. Den teknologiske udvikling ville angiveligt overflødiggøre det trykte ord, men det er ikke sket, og det kommer heller ikke til at ske. Både aviser og bøger er en basal del af danskerens kulturelle hverdag og vil vedblive med at være det.

Diskussionen om produktionsstøtte og momssatser dukker op med jævne mellemrum. Filmen får det, teatret får det, og bøgerne skal også have det – eller skal de? Og hvordan skal bogen støttes? Er det forlagernes overlevelse, der skal sikres, eller snakker vi om at støtte forfatterne? Nu er Forfatterskolen endelig kommet på finansloven, og hvordan sikrer vi så vækstlaget og de små, små forlag?

I Enhedslisten støtter vi forslaget om en kulegravning af bogmarkedet. Det er en utrolig lettelse med et moratorium frem for blind liberalisering med uheldige følgevirkninger, som man har oplevet i udlandet, især forlag og boghandlere.

Dansk Forfatterforening peger i sin henvendelse på de skæve støttesystemer til de forskellige kulturelle områder. Forfatterforeningen bru-

ger ord som konkurrenceforvridning og diskrimination, og Enhedslisten kan støtte Forfatterforeningens ønske om at få placeret bogen på et ligeværdigt kulturmarked – ikke i en kamp mod andre, men med skyldig hensyntagen til de indbyggede forskelligheder i de forskellige kulturområder.

Det danske samfund må og skal have råd til en kulturpolitik for de mange, for de få, for de smalle og for de kræsne. Der skal være tilgængelighed, også i de dele af provinsen, hvor boghandleren er begyndt at handle med blomster og gaveartikler eller helt har opgivet. Der skal være tilgængelighed på bibliotekerne, og derfor skal den fortsatte udsultning og filiallukning stoppes. Bogbusserne skal ud at køre, bogsamlingerne på hospitaler og fængsler skal opdateres, og vore børn skal tidligt opleve et bibliotek som den eventyrlige skattekasse, det er. Alle børn skal opleve, at skolen har klassesæt med både Benny Andersen og George Orwell, og at skolebibliotekerne er et lokalt kulturcenter.

En kulegravning bør kigge på alle led i bogens fødekæde, og det skal sikres, at boghandlerne, forlag og forfattere har en anstændig chance for at leve og for at overleve. En kulegravning vil måske give inspiration til problem-løsning og nytænkning på tværs af faggrupper. Når man f.eks. er i London og New York, er det en helhedsoplevelse at gå i de megastore boghandler, der har et overflødighedshorn af bøger i etagevis, men de har også været gode til at lukke cafékulturen ind. Et besøg dér er en længerevarende helhedsoplevelse med kaffekop og med bøger, som det ville være godt at opleve i Brovst eller Stege eller København.

Som medforslagsstiller bakker Enhedslisten selvfølgelig det fremsatte forslag op – for bogens skyld.

Bodil Kornbek (KD):

Hvis jeg skulle se på bogmarkedet udelukkende ud fra en forbrugervinkel og som ivrig boglæser, kunne jeg jo egentlig godt glæde mig over Konkurrencestyrelsens hensigts erklæring om at opheve bogbranchens dispensation og slippe bogpriserne fri. Det, at man som forbruger kan opleve, at bøger er en luksusvare, er ikke noget, som ligefrem får en til at foretage impuls køb, så hvis det kunne ændres, og markedet blev fuldstændig liberaliseret, kunne det da være en interessant vinkel.

Men træder jeg ud af forbrugerrollen og ser på hele bogmarkedet med mine kulturpolitiske

briller, ser det noget anderledes ud. Vi bliver nødt til at se på bogmarkedet i en sammenhæng, ikke kun ud fra en forbrugervinkel, og vi skal naturligvis sætte spørgsmålstejn ved de konsekvenser, der kan komme som følge af en liberalisering og de markedsmekanismer, der så vil træde i kraft.

Kl. 10.55

Vi bliver selvfølgelig også nødt til at forholde os til den politiske vilje til at rette op på nogle negative bieffekter, der kunne vise sig ved helt frie bogpriser, og derfor vil jeg også takke SF for initiativet til at sætte fokus på området.

Vi er yderst tilfredse med, at der nu bliver nedsat en arbejdsgruppe, som kan belyse de problemstillinger, der kan vise sig i forbindelse med en liberalisering. Det er vigtigt, at der bliver taget beslutninger på et grundigt gennemarbejdet grundlag, og vi skal sikre, at der også i fremtiden kan være en mangfoldighed af udgivelser. I det arbejde skal man naturligvis ikke glemme forfatterne, som jo er en økonomisk udsat gruppe og også i den grad er afhængige af, at forlagene er villige til at udgive deres bøger, også når det drejer sig om den mere smalle litteratur.

Vi skal se på, at forlagene også i fremtiden har interesse i at udgive en mangfoldighed af litteratur og ikke kun de bøger, som man ved kan sælge, og som der vil være stor efterspørgsel efter. Det er ikke nogen kritik af forlagene, men er jo blot en konstatering af, at de naturligvis også befinder sig i virkeligheden, og at deres virksomhed ikke kan løbe rundt alene ved salg af den smalle litteratur.

Vi skal som politikere sørge for at få belyst alle områder på bogmarkedet. Det er både forlagene, bogbranchen, bogladerne og forfatterne og forbrugerne.

Det, der er vigtigt for Kristendemokraterne, er i hvert fald at sørge for at sikre den smalle litteratur for eftertiden, for det er vigtigt set ud fra en investering i dansk kultur. Det skal også sikres, at vi ikke ved en liberalisering af bogpriserne sætter mangfoldigheden af dansksproget fag- og skønlitteratur over styr, og derfor er vi også medforslagstillere til denne vedtagelse, så hele området kan blive belyst, og vi kan få et solidt grundlag, inden vi skal tage stilling.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg er meget glad for de samlede tilkendegivelser, der er kommet her i dag om at holde en balance i debatten. Den balance får vi brug i de to

næste folketingsamlinger til at tænke os om og til at indhente viden om, hvad der foregår i de andre europæiske lande. Det er også en opfordring til bogbranchen selv, til forlagene og til forfatterne om at finde frem til, hvordan vi kan liberalisere yderligere, og se på, hvordan vi kan gøre bogen endnu mere tilgængelig for bogkøberne.

Det sker i en erkendelse af, at vi her i Folketinget har et kulturpolitisk ansvar for at sikre udgivelsen af dansk litteratur til de flest mulige danskere. Med det udvalg, vi nu nedsætter, og som vi regner med går i gang med at arbejde straks i det nye år, vil vi få et materiale i hånden til at kunne træffe nogle endelige beslutninger, som forhåbentlig er med til at sikre et bredt, varieret, pluralistisk bogmarked i årene fremover og også er med til at sikre, at der bliver mere konkurrence og større valgfrihed for bogkøberne i Danmark.

Ole Sohn (SF):

Jeg føler bare anledning til at takke både ministeren og ordførerne for debatten.

Man kan selvfølgelig sige, at det ikke har været nogen rasende debat, hvor vi er faldet over hinanden med korte bemærkninger for at hudflette hinanden. Det tager jeg som et tegn på, at der er en fælles forståelse her i Folketinget for nødvendigheden af at se bogen i en kulturpolitisk sammenhæng, og det glæder mig.

Derfor er jeg også tilfreds med ministerens besvarelse og vil også takke alle ordførerne for indlæggene. Det er jo ikke så tit, det flasker sig sådan, at Folketinget er enigt, men jeg håber, at dette signal fra et enigt Folketing også når Konkurrencestyrelsen, selv om jeg tvivler på, at styrelsen er modtagelig for gode argumenter, men i hvert fald når Konkurrencerådet, som skal træffe afgørelsen, så vi kan køre videre med det nye udvalg og få lavet de komparative undersøgelser, der skal til, for at vi kan finde den rigtige løsning for det danske bogmarked i fremtiden.

Kl. 11.00

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Som tidligere meddelt vil afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet tirsdag den 2. december 2003.

Den næste sag på dagsordenen var:

**2) Første behandling af lovforslag nr. L 85:
Forslag til lov om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter.**

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsat 14/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Damgaard Larsen (V):

Venstre støtter regeringens lovforslag om distributionstilskud til visse periodiske blade og tidsskrifter.

Lovforslaget er jo en udmøntning af finanslovsforslagets afsatte midler på 25,7 mio. kr. i 2004 til formålet. I de følgende år er der afsat 34 mio. kr.

Venstre ønsker også at fremme en mangfoldig debat, ikke mindst i det folkelige foreningsliv. Derfor hilser vi det velkommen, at der skabes hjemmel til at støtte distributionen af publikationer af almennyttig eller humanitær karakter og inden for områderne kunst og kultur samt undervisning, idræt og miljø.

Vi har noteret os debatten om behovet for også at inddrage religiøse blade under ordningen. Venstre vil se positivt på, at disse blade også kan blive tilgodeset og således komme på positivlisten, og at der i forbindelse hermed findes ekstra midler, så de øvrige blade ikke får udhulet deres tilskudsmuligheder.

Det er meget vigtigt, at der gives en målrettet mulighed for at fremme en mangfoldig debat inden for det idébetonede område. Især er det vigtigt, at debatten inden for det frie folkelige foreningsliv kan fremmes, og at der i det hele taget kan gives en kulturel og folkelig oplysning af almen karakter. Derfor støtter Venstre lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Inden vi kommer sådan rigtig i gang med debatten, vil jeg lige undersøge hos Venstres ordfører, om man er sikker på, at man har udvist rettidig omhu og fået clearet forslaget med statsministeren, for statsministeren har jo bekendtgjort som en del af regeringsgrundlaget, at man skulle af med alle de her smagsdommere, de skulle ikke bestemme, hvad der var godt, og hvad der var skidt.

Derfor vil jeg gerne spørge, om Venstre har clearet det med statsministeren, når der i bemærkningerne til forslaget står: »Det er tanken, at kulturministeren udpeger et fordelingsudvalg«, altså at ministeren skal nedsætte et smagsdommerudvalg? Er det noget, man har clearet med statsministeren? For det er jo helt i strid med regeringsgrundlaget.

(Kort bemærkning).

Mette Frederiksen (S):

Det kan selvfølgelig undre, at Venstres ordfører, hr. Flemming Damgaard Larsen, med den ene hånd siger, at man gerne vil understøtte det frivillige liv i Danmark, og så med den anden hånd er en del af en finanslovaftale, der fjerner portostøtten til op mod 4.000 forskellige blade og tidsskrifter, og så foreslår man med det her lovforslag en afbødningspulje på omkring 25 mio. kr.

Hvis vi nu prøver at lave et regnestykke: Ud fra de kriterier, der ligger i lovforslaget nu, anslås det, at omkring 2.000-2.500 blade vil kunne opnå støtte. Det tal i forhold til de 25 mio. kr., det her lovforslag indebærer, betyder 10.000 kr. pr. blad, der ansøger – 10.000 kr.!

Hvordan i alverden forestiller hr. Flemming Damgaard sig, at idrætsorganisationerne skal kunne nøjes med 10.000 kr. til at udsende de mange tusind blade, de pågældende organisationer har behov for at udsende, hvis alle medlemmer skal kunne få deres medlemsblad? Jeg kunne også nævne alle børne- og ungdomsorganisationerne. Det er 10.000 kr. pr. blad, der her er tale om. Hvordan i alverden skal det understøtte det frivillige Danmark?

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Det sker jo, at vi får et blåt hæfte i vores hænder, hvor der står: Vækst, velfærd og fornyelse, 2. udgave. Og jeg tillader mig at citere, selv om man ikke nødvendigvis skal gøre reklame for, hvad regeringen gerne vil. Der står her:

»Det frivillige foreningsarbejde er en hjørnesten i det danske idrætsliv. Regeringen vil nedbryde barrierer for frivilligt arbejde og gøre det enklere at være frivillig leder.«

Og så rejser vi os alle sammen op og siger, at det er vi enige i.

Kl. 11.05

Når vi så læser aviserne og medierne, som omtaler det forslag, vi her behandler, så kan vi jo se, at Danmarks Idræts-Forbund f.eks. giver udtryk for, at disse ændringer på det her område